

**Р
Д
Ш**

Радянський ШЕДРАТОР

Газета заснована 30 вересня 1988 року. № 14 (67). ВІВТОРОК, 24 КВІТНЯ 1990 р. • Ціна 3 коп.

Орган парткому, ректорату, профспілкових комітетів та комітету ЛКСМУ Івано-Франківського державного педагогічного інституту

120 років від дня народження
Володимира Ілліча ЛЕНІНА

Сьогодні країна проходить через важкий, дуже важкий етап глибоких проблем суспільства. І на цьому переломному етапі, як і завжди буває на крутих поворотах історії, партія знову і знову звертається до ленінських ідей, до ленінських дум, заново осмислює їх, використовуючи в боротьбі за революційне оновлення суспільства.

Час невблаганно диктує свої закони, висуває багато нових, інших, ніж при Леніні, завдань. Але це зовсім не означає, що можна піддати забуттю ленінські думки, ленінські уроки, ленінські заповіді, як це зараз дехто пробує декларувати. Ні, ні і ні! Ленінська партія сьогодні вчиться по-новому читати Леніна, творчо освоювати і перетворювати

в життя його ідеї, які до недавнього часу або замовчувались, або сприймалися досить таки вузько, однобоко.

Ленінська партія сьогодні вчить вимогливо, самокритично оцінювати досягнуте. Вона каже: ані найменшого самовдоволення, ані найменшого перебільшення досягнутого, ніякої парадності і шуму. Але і ніякої розгубленості, а тим більше паніки від тих чи інших невдач, від тих чи інших прорахунків. Цьому вчив Ленін. Цьому слідує створена ним партія.

* Кремль. Музей-квартира В. І. Леніна. Кабінет. Мал. О. Михайлова.

ЮНАКИ І ДІВЧАТА! БЕРІТЬ АКТИВНУ УЧАСТЬ У ПРАЦІ, ОВОЛОДІВАЙТЕ ЗНАННЯМИ, ВЧІТЬСЯ УПРАВЛЯТИ ДЕРЖАВОЮ! У ВАШИХ РУКАХ МАЙБУТНЄ ВІТЧИЗНИ! (Із Закликів до 1-го Травня).

Ми — спадкоємці

ІНШОГО ШЛЯХУ НЕМАЄ

Ми уже звикли до ленінських ювілейів, що неодмінно проходили під бадьорі рапорти наших досягнень. Ще зовсім недавно у правильності ленінських ідей ніхто не сумнівався, всі вірили у їх святість і непогрозність. Так було. А сьогодні, коли багато хто намагається звинуватити у всіх наших бідах партію та її вождів, звучить критика і на адресу В. І. Леніна та його вчення. Дійшло до того, що у запалі дискусії Леніна називають «злим генієм», а його вчення — утопією. Виглядає так, що у час революційного оновлення ставлення до Леніна та його ідейно-теоретичної спадщини далеко неоднозначне.

Тому щоб з'ясувати, яке місце займає Ленін у житті молодих людей, зокрема студентства, та яке їх ставлення до ленінського надбання, ми вирішили запросити до розмови студентів — Ленінських стипендіатів. Їх у нашому інституті троє: студент фізико-математичного факультету Іван Кабан, історичного — Олег Жерноклеєв та студентка філологічного факультету Ірина Довга.

Іван КАБАН, студент 4-го курсу фізмату, молодий комуніст, захоплюється боротьбою дзюдо і, судячи з його перемог на борців-

ському і килімі, досить успішно, а ще — хороший товариш, як говорять про нього друзі.

— Ми діти свого часу. Пригадую, як ще зовсім недавно у пору нашого «сонячного» дитинства ми клялися і присягали на вірність Леніну і його ідеям. Повторювали за старшими: «Жити і боритись, як заповідав великий Ленін, як вчить Комуністична партія». Ми довго лицемірили: говорили одне, а робили зовсім інше. Наша спільна біда в тому, що ми з Леніна зробили ікону, якщо хочете, навіть бога, а Ленін був звичайною людиною, якій властиво помилятися.

По Леніну ми вчилися, звиряли свої думки і діла, але, як виявилось, не всі.

— Ти можеш сказати, що Ленін — твій ідеал?

— Звичайно, тоді б я не вступав до КПРС.

— Можливо, у тебе є якісь свої ідеї щодо оновлення партії?

— Наприклад, в обнародованому проекті Статуту КПРС пропонується комуніста з 40-річним стажем величати «Ветеран КПРС». Для чого? Гадаю, що виділення за якісь заслуги — це завжди нерівноправність. Хочу, щоб у партії все було ясно і відкрито. (Закінчення на 2 стор.)

ЗАВТРА В АКТОВОМУ ЗАЛІ ВІДБУДУТЬСЯ ПАРТІЙНІ ЗБОРИ, З ПОРЯДКОМ ДЕННИМ:

1. ПРО ПОЗИЦІЮ ТА ОСНОВНІ ПОЛІТИЧНІ ОРІЄНТИРИ КОМУНІСТІВ ДО XXVIII З'ЇЗДУ КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ.

2. ВИБОРИ КАНДИДАТІВ У ДЕЛЕГАТИ НА XXVIII З'ЇЗД КПРС, XXVIII З'ЇЗД КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ ТА ДЕЛЕГАТІВ НА ОБЛАСНУ ПАРТІЙНУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

Партком.

ОГОЛОШЕННЯ

Сьогодні в актовому залі середньої школи № 23 відбудеться спільне засідання вченої Ради інституту і педагогічної ради школи з порядком денним:

1. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ШКОЛА: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ.

(доповідач доц. Ступарик Б. М.).

2. КОНКУРСНІ ПИТАННЯ.

3. РІЗНЕ.

Запрошуються викладачі, які працюють у школі, завідувачі кафедр, члени кафедр ОУНО, педагогіки і психології, педагогіки і методики початкового навчання, методики виховної роботи, методисти інституту.

Ректорат.

РЕЗОЛЮЦІЯ

зборів студентів педагогічного факультету від 13 квітня 1990 р.

Ми, студенти педагогічного факультету Івано-Франківського державного педагогічного інституту ім. В. Стефаніка, обурені рішенням і діями окремих депутатів обласної Ради народних депутатів про винесення з сесійного залу бюста В. І. Леніна.

Це поспішні і непродумані дії, які принижують честь новообраної обласної Ради, готують ґрунт для конфронтації, неприязні до різних політичних партій.

Ми, майбутні вчителі, вимагаємо відмінити це рішення, віримо в розсудливість і розум народних обранців, за яких ми голосували.

Група студентів ППД-27, ППД-28.

ЛЕНІН І ПЕРЕБУДОВА

В актовому залі педінституту відбулися урочисті збори, присвячені 120-й річниці від дня народження В. І. Леніна. Збори відкрив секретар парткому інституту М. М. Яцура. Він відзначив, що ленінський ювілей ми зустрічаємо в умовах глибокої перебудови всіх сфер нашого життя та обставовці гострих дискусій навколо особи Леніна та його ідейно-теоретичної спадщини.

З доповіддю «Ленін і перебудова» виступила доцент кафедри політичної історії Л. Т. Кисельова. Вона, зокрема, сказала:

— Перебудовчі процеси висвітлили ще одну проблему сьогодення — творче осмислення ленінської спадщини, розуміння Леніна як теоретика, політика і людини.

Далі промовець зупинилась на проблемах, з якими зіткнулась наша партія на нинішньому етапі, висловила впевненість, що єдиний шлях до єднання всіх людей є ленінський соціалізм.

По закінченню урочистих зборів відбувся святковий концерт, в якому взяли активну участь студенти музично-педагогічного факультету.

Студенти завжди з цікавістю слухають спогади ветеранів партії та праці доцентів кафедри філософії Г. К. Потоцького і В. М. Кравця. А їм є про що розповісти, особливо в ленінські дні.

Фото В. Боб'яка.

Ми — спадкоємці

ІНШОГО ШЛЯХУ НЕМАЄ

(Зак. Поч. на 4 стор.)

— Проте сьогодні багато хто покидає партію, звинувачуючи її у багатьох наших бідах.

— Об'єктивна причина падіння авторитету партії, на мій погляд, у її масовості, від чого застерігав сам Ленін. У підсумку ми прийшли до того, що більшість членів партії мають лише партківку, а не тверді ідеї переконання. Ті, хто покидають партію, керуються кон'юктурними міркуваннями: тоді, коли це було їм вигідно для службової кар'єри, вони йшли в партію, а сьогодні сподіваються на своєму розриві з нею заробити політичні дивіденти.

— Чи змінилося твоє ставлення до Леніна на протязі твого життя?

— Без сумніву. У дитинстві для мене Ленін був «хлопцем з розумними очима...». Сьогодні, з позиції життєвого досвіду і тої суми знань, що їх отримав у школі та вузі, Ленін став для мене взірцем мистецтва спілкування людьми.

Наступний наш співбесідник Олег ЖЕРНОКЛЄЄВ. Слід відзначити, що Олег готує себе як до праці науковця, так і вчителя. Він цікавиться не лише політикою та історією, а й гарно співає, акомпанюючи собі на гітарі, любить дітей, завжди знаходить з ними спільну мову. Темою свого наукового дослідження обрав історичну правду та сучасні оцінки радянсько-німецького договору 1939 року, так званого пакту Рібентропа-Молотова.

— Критика ідейно-теоретичної спадщини Леніна почалася внаслідок невідповідності між тим, про що писав Ленін, і тим, що ми маємо в житті сьогодні. Як виявилось, ленінська програма будівництва соціалізму в нашій країні зазнала, м'яко кажучи, невдачі. На мій погляд, виною стало вчення про диктатуру пролетаріату.

— Можна сподіватись на якісь зміни у нашому житті з приходом до органів місцевих Рад нових демократичних сил?

— Нові люди, вставлені у стару систему, змушені

діяти по-старому. Це аксіома.

— Твоє ставлення до особи Леніна і його спадщини?

— Для того, щоб осмислити вчення Леніна, одного життя замало.

Ірина ДОВГА — комсорг 3-го курсу філологічного факультету. «Вона член інститутського студентського профкому, душа факультету, ініціатор багатьох хороших справ», — так відгукнувся про дівицу декан факультету М. П. Лесюк.

— Ми часто говоримо: був би живий Ленін... А він і був живий, але тільки для тих, хто його читав і над ним думав. На жаль, Ленін частіше всього не читали, а висмикували з нього цитати. Зрозуміло, ті, що були вигідні нам. Я належу до поміркованої частини молоді, яка вважає, що звинувачувати легше всього, а ось запропонувати вихід із ситуації, що склалася, ніхто не може. А ті, хто нагнітає нездорові емоції, свідомо підштовхуючи людей до насильства, повинні зрозуміти, що збройні перевороти не розв'язують проблем, а лиш ускладнюють їх. Еволюція не терпить насильства. Іншого шляху, крім ленінського, не бачу.

Розмову вів
Г. ЯВОРІВСЬКИЙ.

НАШІ ТРАДИЦІЇ

Відгомін суботника

21 квітня в нашому інституті, як і в усій країні проходив Ленінський комуністичний суботник. Кореспондент газети зустрівся із проректором по адміністративно-господарській роботі Б. С. Іваніським;

— У фронт робіт суботника входило наведення порядку на території інституту, в навчальних аудиторіях і гуртожитках. АГЧ забезпечила учасників суботника необхідними знаряддями праці. І, мабуть, кожен помітив,

як чисто стало біля корпусів з боку вулиць Пушкіна і Шевченка, у дворі гуртожитку № 4... Сьогодні навіть приємніше заходити в аудиторію, які світяться чистими вікнами.

— На жаль, — продовжує Богдан Степанович, — цього року суботник не мав свого конкретного організатора, не було створено його штабу, тому й проявлялась низька активність наших студентів, викладачів і працівників вузу.

Проректор з вдячністю відгукнувся про викладачів історичного факультету (виконуючий обов'язки декана І. Д. Іванцев), факультету підготовки вчителів початкових класів (заступник декана В. М. Вакій), працівники бібліотеки та бухгалтерії (зав. бібліотекою Р. А. Старостенко, гол. бухгалтер М. Д. Глинялюк).

Суботник відбувся, отже «великий почин», слава традиція продовжує жити.

О. ДІДИК.

У ці дні 45 років тому

РОЗДІЛ ВЕДЕ КОЛИШНІЙ ВИПУСКНИК НАШОГО ІНСТИТУТУ
ГЕРОЙ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ Г. М. ГОНЧАР

* «У міському театрі Коломиї відбулися багатолюдні збори робітників, селян навколишніх сіл та інтелігенції, присвячені річниці з дня звільнення Коломиї і району від німецько-фашистських загарбників. Доповідь про підсумки річної наполегливої праці по відбудові та відродженню життя міста і району зробив голова виконкому міської Ради, депутат Верховної Ради СРСР тов. Гавришук. Збори надіслали привітальні телеграми бійцям і командирам частин, що брали участь в боях за

визволення Коломиї». («Прикарпатська правда», 1945 р.)

* «На всіх фронтах підбито і знищено 46 німецьких танків і самохідних гармат. В повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 26 літаків противника».

(Від Радянського інформбюро. Оперативне зведення за 1 квітня 1945 р.)

* «Війська 1-го Українського фронту завершили Верхньосілезьку наступальну операцію» (поч. 15. 03. 1945 р.). («СРСР у Великій Віт-

чизняній війні 1941 — 1945 р.р. Коротка хроніка»).

«Бюро обкому КП(б)У схвалило ініціативу колективу паровозного депо Станіслав, який включився в передтравневе соціалістичне змагання і взяв на себе соціалістичні зобов'язання достойно зустріти міжнародне свято трудящих 1-ше Травня перевиконанням виробничих завдань і створенням додаткового фонду перемоги над ненависним ворогом — німецько-фашистськими загарбниками».

(«Прикарпатська правда», 1 квітня 1945 р.)

ФРОНТОВИКИ СЕРЕД НАС

Хранитель пам'яті

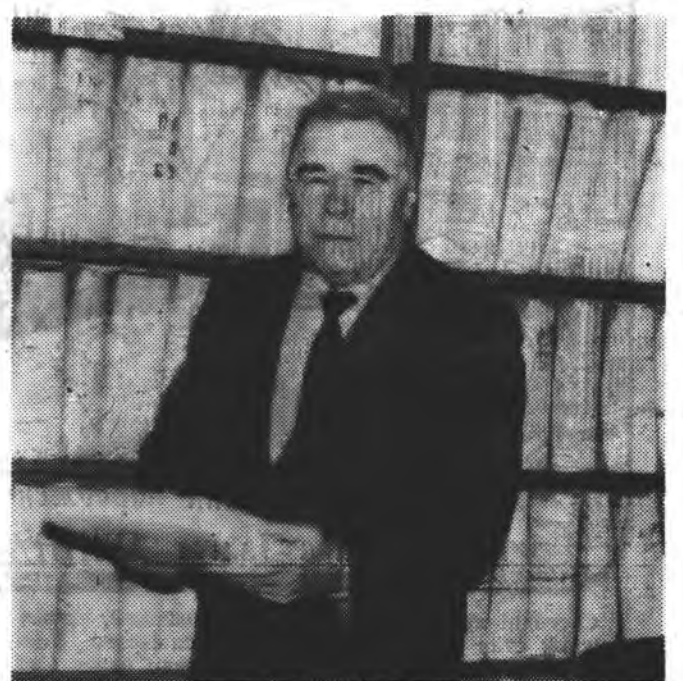
У нашому інституті добре знають цього доброго, лагідного чоловіка, Миколу Вікторовича Весніна, завідувачого вузівським архівом. На цій посаді він трудиться вже п'ятнадцять років. А до того була не легка вчительська робота, була Велика Вітчизняна...

Напередодні свята Перемоги Микола Вікторович згадає пісню самодіяльних авторів, написану в дні оборонних боїв під Ленінградом. Називається вона «Пісня лінінградського бійця», де є такі слова:

«Ты под Волховом
в битвах рожден,
На пути твоём много

преград.
Но, чтоб враг был
скорей побежден,
Помни, друг:

за той Ленинград».
Ця пісня повертає ветерана в бойову молодість і в пам'яті постають друзі, з якими він, командир відділення 18-ї армії Ленінградського фронту, ділив

ті важкі блокадні дні, згадуються бої...
Майор у відставці М. В. Веснін нагороджений орденом Великої Вітчизняної війни, II ступеня і 10 медалями.

У Радянській Армії ветеран війни і праці служив з 1940 по 1974 рік. Служив на совість. І тепер так са-

мо чесно служить людям. Микола Вікторович — хранитель пам'яті нашого інституту, всіх його минулих подій, імен і біографій, його історії.

Галина ПОВІЙНА.
Наш кор.
На знімку: завідувач архівом М. В. Веснін.
Фото автора.

ТЕОРІЯ І ДІЯСНІСТЬ

Світовий комуністичний

Понад 70 років світовий комуністичний рух розвивався по висхідній. Якщо в кінці 1917 року у світі була лише одна компартія, в якій нараховувалося 400 тисяч чоловік, то у 1946 році було вже 78 компартій і 20 мільйонів комуністів. Сьогодні ж — більше 100 компартій у 95 країнах, в яких налічується 88,6 млн. комуністів.

Необхідно, однак, відмітити нерівномірний розвиток комуністичних партій. Наприклад, у країнах, що називались соціалістичними, на початок 1990 р. нараховувалося 84,2 млн. комуністів. У той же час в компартіях 80 країн неосоціалістичного табору — всього 4,4 млн., або 2,5 процента. З них у компартіях капіталістичних країн Європи нараховується 2,6 млн. комуністів, в Азії — 1,3 млн. (в т. ч. 490 тисяч в Японії, понад 700 тисяч в Індії). На американському континенті (без Куби) — понад 400 тисяч, в Африці — понад 70 тисяч.

У 1919 році з ініціативи В. І. Леніна було створено III Комуністичний Інтернаціонал — міжнародну революційну пролетарську організацію, що об'єднувала всі компартії світу і здійснювала загальне керівництво світовим комуністичним рухом, розробляла основні принципи його стратегії і тактики.

Діяльність Комуністичного Інтернаціоналу проходила після перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції в умовах першого етапу загальної кризи капіталізму, коли марксизм-ленінізм переміг реформізм. Тому вірність революційному духу марксизму була головною особливістю Комінтерну, різко відрізняла його від реформістських організацій. А найсильнішою партією Комуністичного Інтернаціоналу була ВКП(б).

Уже на I установчому конгресі Комінтерну, який проходив з 2 по 6 березня

1919 року під безпосереднім керівництвом В. І. Леніна, було прийнято ленінські тези «Про буржуазну демократію і диктатуру пролетаріату», які стали найважливішими програмними документами всього міжнародного комуністичного руху. Ще при житті В. І. Леніна на конгресах Комінтерну були прийняті важливі рішення, як-от: повний розрив з реформізмом і центризмом; підтримка національно-визвольного руху; допомога соціалістичним республікам у боротьбі з контрреволюцією (II конгрес 1920 року); засудження «лівого» авантюризму, боротьба за завоювання більшості робітничого класу на основі єдиного фронту (III конгрес 1923 року); схвалення ленінської ідеї про робітничий або робітничо-селянський уряд як перехідну форму боротьби за диктатуру пролетаріату; відхилення ідеї соціал-реформістів про створення коаліційного разом з буржуазією (I в її інтересах) уряду (IV конгрес 1922 року) тощо.

Говорячи про ленінський період в історії Комінтерну, слід зауважити, що діяльність цієї міжнародної організації характеризувалася демократичністю. Типовими були для того часу бурхливі дискусії, можливість відстоювати свої позиції.

При Леніні в Комінтерні успішно працювали найвидатніші лідери міжнародного комуністичного руху. Нашу партію представляли М. І. Бухарін, Г. Є. Зінов'єв, К. Радек, Л. Д. Троцький, які внесли вагомий вклад у розробку політичних настанов Комінтерну. У них часто були розходження з В. І. Ленініми, але це не було перешкодою у визначенні загальної політичної лінії.

Однак після його смерті багато принципів положень ленінського вчення Комінтерн і ВКП(б) догматизували і перекрутили. В оцінці ситуації, яка склалася у

світі в середині 20-х років — на початку 30-х, став переважати не об'єктивний аналіз, а настрої «революційного нетерпіння». Ленінська вимога шукати перехідні шляхи та етапи, по суті, ігнорувалась.

Після VII конгресу Комінтерну (1935 р.) активізувався процес підпорядкування всіх комуністичних партій одній лінії — лінії ВКП(б).

У післяленінський період адміністративно-командний стиль, який панував у ВКП(б), став переноситись і на Комінтерн. Ленінські методи терпеливого переконання і виховання тих, хто помилявся, змінилися акціями примусу, погроз, відлучення, наклеювання ярликів.

Особливо великої шкоди і Комінтерну, і комуністичному руху багатьох країн завдала сталінська репресія. Уже в 1936 році розпочалась хвиля терору проти Комінтерну, його партій, масових організацій. Жертвами сталінських репресій стали керівники комуністичних партій Австрії, Румунії, Фінляндії, Югославії, Іраку, Індії та ряду інших країн. Особливо постраждала Комуністична партія Польщі (КПП) та її складові частини: Комуністична партія Західної України (КПУ) і Комуністична партія Західної Білорусії (КПЗБ).

У 1937 році на території СРСР було 5 тисяч польських комуністів, головним чином керівників та активістів КПП. Майже всі вони загинули у сталінських застінках. Серед засновників, теоретиків і керівників КПП А. Варварський, М. Кошутська (В. Костішева), М. Корвиць (Х. Валецький), В. Штейн (А. Краєвський), генеральний секретар ЦК КПП Ю. Лещинський (Ленський).

Політбюро ЦК КПП в той час знаходилося у Парижі. Його членів викликали в Москву і відразу заарештували. Й інших керівних діячів партії під різними приво-

дами викликали з республіканської Іспанії, Праги, Варшави. Їх теж було репресовано.

Органами НКВС були заарештовані і керівники компартій Західної України та Західної Білорусії — Р. Д. Вольф, І. К. Логінович, М. С. Майський, Н. Л. Масловський та інші.

Влітку 1938 року, коли у Польщі почалося піднесення антифашистського руху, Виконком Комінтерну, не без впливу Сталіна і його оточення, прийняв постанову про розпуск КПП, а заодно КПУ і КПЗБ. Як пізніше виявилось, цей розпуск був необгрунтований, побудований на сфальсифікованих провокаторами матеріалах. І завдав величезної шкоди революційному рухові. У лютому 1956 року з КПП, КПУ і КПЗБ зняли наклепницькі обвинувачення. Репресованих членів було реабілітовано, але більшість з них померло.

Деморалізований терором, Комінтерн не зміг здійснювати самостійну політику напередодні другої світової війни. Підписання радянсько-німецького пакту про ненапад 23 серпня 1939 року викликало розгубленість в лавах компартій країн Європи, однак з боку ВКП(б) немає ніякої реакції. А навіть навпаки, Комінтерн послаблює критику фашизму, спрямовує її проти англо-французького імперіалізму (вересень 1939 р.), характеризує другу світову війну як імперіалістичну з боку всіх воюючих сторін. І відповідно закликає компартії викривати її винуватців. І лише у 1941 році Сталін визнав війну справедливою з боку країн, які боролися проти фашизму. Однак на початку 50-х років він знову оцінив цю війну як боротьбу всіх держав у ній за передел світу.

Незважаючи на серйозні помилки, Комінтерн має історичні заслуги у створенні і зміцненні компартій, у згуртуванні рево-

Ми — спадкоємці

ІНШОГО ШЛЯХУ НЕМАЄ

(Зак. Поч. на 1 стор.)

— Проте сьогодні багато хто покидає партію, звинувачуючи її у багатьох наших бідах.

— Об'єктивна причина падіння авторитету партії, на мій погляд, у її масовості, від чого застерігав сам Ленін. У підсумку ми прийшли до того, що більшість членів партії мають лише партківку, а не тверді ідейні переконання. Ті, хто покидають партію, керуються кон'юктурними міркуваннями: тоді, коли це було їм вигідно для службової кар'єри, вони йшли в партію, а сьогодні сподіваються на своєму розриві з нею заробити політичні дивіденти.

— Чи мінялось твоє ставлення до Леніна на протязі твого життя?

— Без сумніву. У дитинстві для мене Ленін був «хлопчечком з розумними очима...». «Сьогодні, з позиції життєвого досвіду і тої суми знань, що їх отримав у школі та вузі, Ленін став для мене взірцем мистецтва спілкування людьми.

Наступний наш співбесідник Олег ЖЕРНОКЛЕЄВ. Слід відзначити, що Олег готує себе як до праці науковця, так і вчителя. Він цікавиться не лише політикою та історією, а й гарно співає, акомпануючи собі на гітарі, любить дітей, завжди знаходить з ними спільну мову. Темою свого наукового дослідження обрав історичну правду та сучасні оцінки радянсько-німецького договору 1939 року, так званого пакту Рібентропа-Молотова.

— Критика ідейно-теоретичної спадщини Леніна почалася внаслідок невідповідності між тим, про що писав Ленін, і тим, що ми маємо в житті сьогодні. Як виявилось, ленінська програма будівництва соціалізму в нашій країні зазнала, м'яко кажучи, невдачі. На мій погляд, виною стало вчення про диктатуру пролетаріату.

— Можна сподіватись на якісь зміни у нашому житті з приходом до органів місцевих Рад нових демократичних сил?

— Нові люди, вставлені у стару систему, змушені

діяти по-старому. Це аксіома.

— Твоє ставлення до особи Леніна і його спадщини? — Для того, щоб осмислити вчення Леніна, одного життя замало.

Ірина ДОВГА — комсорг 3-го курсу філологічного факультету. «Вона член інститутського студентського профкому, душа факультету, ініціатор багатьох хороших справ», — так відгукнувся про дівчину декан факультету М. П. Лесюк.

— Ми часто говоримо: був би живий Ленін... А він і був живий, але тільки для тих, хто його читав і над ним думав. На жаль, Ленін частіше всього не читали, а висмикували з нього цитати. Зрозуміло, ті, що були вигідні нам. Я належу до поміркованої частини молоді, яка вважає, що звинувачувати легше всього, а ось запропонувати вихід із ситуації, що склалась, ніхто не може. А ті, хто нагнітає нездорові емоції, свідомо підштовхуючи людей до насильства, повинні зрозуміти, що збройні перевороти не розв'язують проблем, а лиш ускладнюють їх. Еволюція не терпить насильства. Іншого шляху, крім ленінського, не бачу.

Розмову вів Г. ЯВОРІВСЬКИЙ.

НАШІ ТРАДИЦІЇ

Відгомін суботника

21 квітня в нашому інституті, як і в усій країні проходив Ленінський комуністичний суботник. Кореспондент газети зустрівся із проректором по адміністративно-господарській роботі Б. С. Іваніським:

— У фронт робіт суботника входило наведення порядку на території інституту, в навчальних аудиторіях і гуртожитках. АГЧ забезпечила учасників суботника необхідними знаряддями праці. І, мабуть, кожен помітив,

як чисто стало біля корпусів з боку вулиці Пушкіна і Шевченка, у дворі гуртожитку № 4... Сьогодні навіть приємніше заходити в аудиторії, які світяться чистими вікнами.

— На жаль, — продовжує Богдан Степанович, — цього року суботник не мав свого конкретного організатора, не було створено його штабу, тому й проявлялась низька активність наших студентів, викладачів і працівників вузу.

Проректор з вдячністю відгукнувся про викладачів історичного факультету (виконуючий обов'язки декана І. Д. Іванцев), факультету підготовки вчителів початкових класів (заступник декана В. М. Вакий), працівники бібліотеки та бухгалтерії (зав. бібліотекою Р. А. Старостенко, гол. бухгалтер М. Д. Глиняйлюк).

Суботник відбувся, отже «великий почин», слава традиція продовжує жити.

О. ДІДИК.

У ці дні 45 років тому

РОЗДІЛ ВЕДЕ КОЛИШНІЙ ВИПУСКНИК НАШОГО ІНСТИТУТУ ГЕРОЙ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ Г. М. ГОНЧАР

* «У міському театрі Коломиї відбулися багаточисельні збори робітників, селян навколишніх сіл та інтелігенції, присвячені річниці з дня звільнення Коломиї і району від німецько-фашистських загарбників. Доводить про підсумки річної наполегливої праці по відбудові та відродженню життя міста і району зробив голова виконкому міської Ради, депутат Верховної Ради СРСР тов. Гавришук. Збори надіслали привітальні телеграми бійцям і командирам частин, що брали участь в боях за

визволення Коломиї». («Прикарпатська правда», 1945 р.).

* «На всіх фронтах підбито і знищено 46 німецьких танків і самохідних гармат. В повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 26 літаків противника».

(Від Радянського інформбюро. Оперативне зведення за 1 квітня 1945 р.).

* «Війська 1-го Українського фронту завершили Верхньосілезьку наступальну операцію». (поч. 15. 03. 1945 р.). («СРСР у Великій Ві-

тчизняній війні 1941 — 1945 р.р. Коротка хроніка»).

«Бюро обкому КП(б)У схвалило ініціативу колективу паровозного депо Станіслав, який включився в передтравневе соціалістичне змагання і взяв на себе соціалістичні зобов'язання достойно зустріти міжнародне свято трудящих 1-ше Травня перевиконанням виробничих завдань і створенням додаткового фонду перемоги над ненависним ворогом — німецько-фашистськими загарбниками». («Прикарпатська правда», 1 квітня 1945 р.).

ФРОНТОВИКИ СЕРЕД НАС

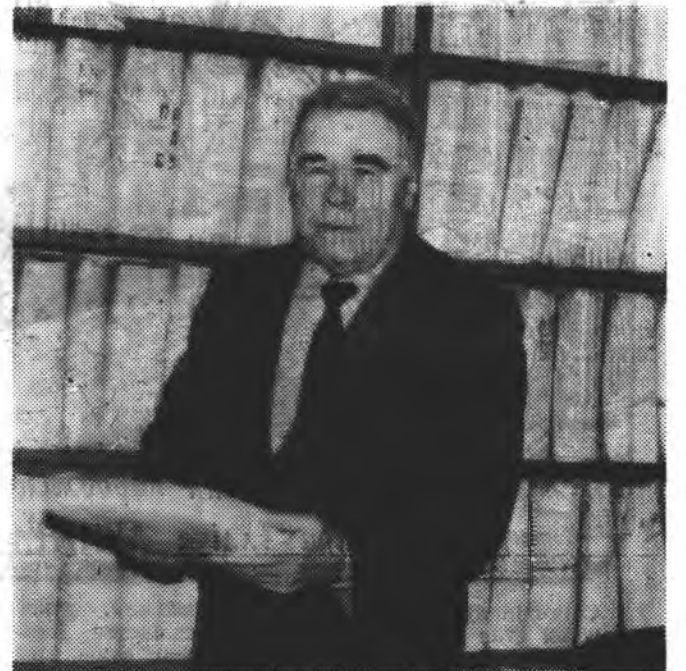
Хранитель пам'яті

У нашому інституті добре знають цього доброго, лагідного чоловіка, Миколу Вікторовича Весніна, завідувачого вузівським архівом. На цій посаді він трудиться вже п'ятнадцять років. А до того була не легка вчительська робота, була Велика Вітчизняна...

Напередодні свята Перемоги Микола Вікторович згадає пісню самодіяльних авторів, написану в дні оборонних боїв під Ленінградом. Називається вона «Пісня ленінградського бійця», де є такі слова:

«Ты под Волховом в битвах рожден, на пути твоём много преград. Но, чтоб враг был скорей побежден, помни, друг: за тобой Ленинград».

Ця пісня повертає ветерана в бойову молодість і в пам'яті постають друзі, з якими він, командир відділення 18-ї армії Ленінградського фронту, ділив

ті важкі блокадні дні, згадує свої бої... Майор у відставці М. В. Веснін нагороджений орденом Великої Вітчизняної війни, II ступеня і 10 медалями.

У Радянській Армії ветеран війни і праці служив з 1940 по 1974 рік. Служив на совість. І тепер так са-

мо чесно служить людям. Микола Вікторович — хранитель пам'яті нашого інституту, всіх його минулих подій, імен і біографій, його історії.

Галина ПОДВІЙНА.

Наш кор. На знімку: завідувачий архівом М. В. Веснін. Фото автора.

ТЕОРІЯ І ДІЯЧІСТЬ

Світовий комуністичний

Понад 70 років світовий комуністичний рух розвивався по висхідній. Якщо в кінці 1917 року у світі була лише одна компартія, в якій нараховувалося 400 тисяч чоловік, то у 1946 році було вже 78 компартій і 20 мільйонів комуністів. Сьогодні ж — більше 100 компартій у 95 країнах, в яких налічується 88,6 млн. комуністів.

Необхідно, однак, відмітити нерівномірний розвиток комуністичних партій. Наприклад, у країнах, що називалися соціалістичними, на початок 1990 р. нараховувалося 84,2 млн. комуністів. У той же час в компартіях 80 країн неосоціалістичного табору — всього 4,4 млн., або 2,5 процента. З них у компартіях капіталістичних країн Європи нараховується 2,6 млн. комуністів, в Азії — 1,3 млн. (в т. ч. 490 тисяч в Японії, понад 700 тисяч в Індії). На американському континенті (без Куби) — понад 400 тисяч, в Африці — понад 70 тисяч.

У 1919 році з ініціатиивою В. І. Леніна було створено III Комуністичний Інтернаціонал — міжнародну революційну пролетарську організацію, що об'єднувала всі компартії світу і здійснювала загальне керівництво світовим комуністичним рухом, розробляла основні принципи його стратегії і тактики.

Діяльність Комуністичного Інтернаціоналу проходила після перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції в умовах першого етапу загальної кризи капіталізму, коли марксизм-ленінізм переміг реформізм. Тому вірність революційному духу марксизму була головною особливістю Комінтерну, різко відрізняла його від реформістських організацій. А найсильнішою партією Комуністичного Інтернаціоналу була ВКП(б).

Уже на I установчому конгресі Комінтерну, який проходив з 2 по 6 березня

1919 року під безпосереднім керівництвом В. І. Леніна, було прийнято ленінські тези «Про буржуазну демократію і диктатуру пролетаріату», які стали найважливішими програмними документами всього міжнародного комуністичного руху. Ще при житті В. І. Леніна на конгресах Комінтерну були прийняті важливі рішення, як-от: повний розрив з реформізмом і централізмом; підтримка національно-визвольного руху; допомога соціалістичним республікам у боротьбі з контрреволюцією (II конгрес 1920 року); засудження «лівого» авантюризму, боротьба за завоювання більшості робітничого класу на основі єдиного фронту (III конгрес 1923 року); схвалення ленінської ідеї про робітничий або робітничо-селянський уряд як перехідну форму боротьби за диктатуру пролетаріату; відхилення ідеї соціал-реформістів про створення коаліційного разом з буржуазією (I в її інтересах) уряду (IV конгрес 1922 року) тощо.

Говорячи про ленінський період в історії Комінтерну, слід зауважити, що діяльність цієї міжнародної організації характеризувалась демократичністю. Типовими були для того часу бурхливі дискусії, можливість відстоювати свої позиції.

При Леніні в Комінтерні успішно працювали найвидатніші лідери міжнародного комуністичного руху. Нашу партію представляли М. І. Бухарін, Г. Е. Зінов'єв, К. Радек, Л. Д. Троцький, які внесли вагомий вклад у розробку політичних настанов Комінтерну. У них часто були розходження з В. І. Ленініним, але це не було перешкодою у визначенні загальної політичної лінії.

Однак після його смерті багато принципів положень ленінського вчення Комінтерн і ВКП(б) догматизували і перевернули. В оцінці ситуації, яка склалася у

світі в середині 20-х років — на початку 30-х, став переважати не об'єктивний аналіз, а настійні «революційного нетерпіння». Ленінська вимога шукати перехідні шляхи та етапи, по суті, ігнорувалась.

Після VII конгресу Комінтерну (1935 р.) активізувався процес підпорядкування всіх комуністичних партій одній лінії — лінії ВКП(б).

У післяленінський період адміністративно-командний стиль, який панував у ВКП(б), став переноситись і на Комінтерн. Ленінські методи терпеливого переконавання і виховання тих, хто помилявся, змінилися акціями примусу, погроз, відлучення, наклеювання ярликів.

Особливо великої шкоди і Комінтерну, і комуністичному руху багатьох країн завдали сталінські репресії. Уже в 1936 році розпочалась хвиля терору проти Комінтерну, його партій, масових організацій. Жертвами сталінських репресій стали керівники комуністичних партій Австрії, Румунії, Фінляндії, Югославії, Іраку, Індії та ряду інших країн. Особливо постраждала Комуністична партія Польщі (КПП) та її складові частини: Комуністична партія Західної України (КПЗУ) і Комуністична партія Західної Білорусії (КПЗБ).

У 1937 році на території СРСР було 5 тисяч польських комуністів, головним чином керівників та активістів КПП. Майже всі вони загинули у сталінських застінках. Серед засновників, театретиків і керівників КПП А. Варварський, М. Кошутська (В. Костишева), М. Корвиць (Х. Валецький), В. Штейн (А. Краєвський), генеральний секретар ЦК КПП Ю. Лещинський (Ленський).

Політбюро ЦК КПП в той час знаходилося у Парижі. Його членів викликали в Москву і відразу заарештували. Й інших керівних діячів партії під різними приво-

дами викликали з республіканської Іспанії, Праги, Варшави. Їх теж було репресовано.

Органами НКВС були заарештовані і керівники компартій Західної України та Західної Білорусії — Р. Д. Вольф, І. К. Логінович, М. С. Майський, Н. Л. Масловський та інші.

Влітку 1938 року, коли у Польщі почалося піднесення антифашистського руху, Виконком Комінтерну, не без впливу Сталіна і його оточення, прийняв постанову про розпуск КПП, а заодно КПЗУ і КПЗБ. Як пізніше виявилось, цей розпуск був необґрунтований, побудований на сфальсифікованих провокаторами матеріалах. І завдав величезної шкоди революційному рухові. У лютому 1956 року з КПП, КПЗУ і КПЗБ зняли наклепницькі обвинувачення. Репресованих членів було реабілітовано, але більшість з них померло.

Деморалізований терором Комінтерн не зміг здійснювати самостійну політику напередодні другої світової війни. Підписання радянсько-німецького пакту про ненапад 23 серпня 1939 року викликало розгубленість в лавах компартій країн Європи, однак з боку ВКП(б) немає ніякої реакції. А навіть навпаки, Комінтерн послаблює критику фашизму, спрямовує її проти англо-французького імперіалізму (вересень 1939 р.), характеризує другу світову війну як імперіалістичну з боку всіх воюючих сторін. І відповідно закликає компартії викривати її винуватців. І лише у 1941 році Сталін визнав війну справедливою з боку країн, які боролися проти фашизму. Однак на початку 50-х років він знову оцінив цю війну як боротьбу всіх держав у ній за передел світу.

Незважаючи на серйозні помилки, Комінтерн має історичні заслуги у створенні і зміцненні компартій, у згуртуванні рево-

РЕЗОЛЮЦІЯ

Мітинг слухачів факультету підготовки і підвищення кваліфікації організаторів народної освіти Івано-Франківського педагогічного інституту ім. В. Стефаніка від 12 квітня 1990 року.

Ми слухачі ФПК ОНО з Івано-Франківської, Чернівецької, Львівської, Закарпатської областей висловлюємо свій гнів і обурення рішенням Івано-Франківської обласної Ради народних депутатів про винесення бюсту вождя революції і радянської держави В. І. Леніна і встановлення національної символіки.

Ми вважаємо, що консолідація всіх прогресивних сил суспільства на сучасному етапі є необхідною умовою перебудови і поліпшення матеріального добробуту народу. Обласна Рада почала свою діяльність не з консолідації, а з конфронтації з Комуністичною партією, трудящими, що наносить величезну шкоду процесу демократизації. Засуджуючи дії обласної Ради народних депутатів, ми вимагаємо відмінити антидемократичне рішення.

РЕЗОЛЮЦІЯ

зборів комуністів фізикоматематичного факультету від 12 квітня.

Ми, комуністи фізикоматематичного факультету висловлюємо своє обурення і протест проти рішення Івано-Франківської обласної Ради народних депутатів про винесення із залу засідань бюсту В. І. Леніна — вождя революції і засновника радянської держави, якого поважає весь світ. Не слід обласній Раді народних депутатів свою діяльність розпочинати з необдуманих дій, що ніяк не сприяють перебудові та процесу демократизації.

Вимагаємо відмінити це необдумане, антидемократичне рішення обласної Ради і бюст В. І. Леніна встановити в залі засідань на попереднє місце.

Секретар партбюро
Л. М. ШАРАНЕВИЧ.

Під такою назвою проходило нещодавно в місті Івано-Франківську театральний фестиваль. Протягом дев'яти днів творчі колективи України, Молдавії, Польщі, та Узбекистану, дарували глядачам і журі своє мистецтво.

Яскрава палітра театральних форм наповнилась барвами: від етнографії, традиції, — до авангарду, абсурду, поставагарду. Саме в таких напрямках була розкрита та класична, зарубіжна та вітчизняна драматургія.

Переможцями фестивалю стали: від України — вистава Київського Молодіжного театру за п'єсою А. Шипенка «Археологія» (постановка В. Вільченка), від Молдавії — вистава Кишинівсько-

го театру «Луцаферул» за п'єсою В. Бутнару «У Венеції все інакше» (постановка В. Путкареу).

Також відзначались кращі чоловічі та жіночі

ЖИТТЯ ТЕАТРУ**«БЕРЕЗІЛЬ-90»**

акторські роботи, кращі сценарії, критика, режисура. Спеціальним дипломом за втілення національної класики нагороджено іванофранківських митців, які виступили з роботою за твором М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» (постановка І. Бориса).

В час роботи фестивалю відбулись цікаві зустрі-

чі з провідними критиками та мистецтвознавцями. Проводились конференції, обговорення, «круглі столи» з відомими акторами, драматургами

Обговорювались питання: поєднання театального мистецтва з менеджментом, комерцією, меценатством, а також про переведення театру на договірні дотації. Ставилось на розгляд питання авторського права. Приводились цікаві приклади економічного існування сучасних європейських театрів Англії, НДР, Польщі, Болгарії.

На заключній прес-конференції говорилось про користь і взаємозбагачення в проведенні подібних зустрічей. «Березіль-90» вдалось розкрити злободенні грані життя нашого суспільства. Все, що було показано на фестивалі, — наша дійсність. Театр йде в ногу з нею.

Ярослав ПОЛЮК.
Студент філологічного факультету.

ТУРНИР ДЗЮДОІСТІВ**Перші серед вузів**

На борцівському килимі спорткомплексу інституту нафти і газу завершився турнір дзюдоїстів серед спортивних колективів області.

У ньому взяла участь команда борців нашого інституту, куди ввійшли у різних вагових категоріях Василь Савчин (60 кг), Іван Кабан (65 кг), Володимир Назарук (70 кг), Василь Савка (78 кг), Ігор Стефурак (86 кг), Олександр Біркович (90 кг), Мирон Баран (понад 90 кг).

У ході гострої конкурентної боротьби команда ІФДПІ (старший тренер Л. Саварин) зайняла 1-е місце серед вузів області, а в загальнокомандному підсумку посіла 2-е місце.

ПРИЗОВЕ МІСЦЕ У КОНКУРСІ

Редакція газети «Радянський педагог» нагороджена грамотою президії обласної ради Всесоюзного добровільного фізкультурно-спортивного Товариства профспілок і правління обласної журналістської організації за друге місце в обласному конкурсі серед багатотиражних газет на краще висвітлення спортивної тематики.

Стартує «Міс СРСР-90»

Можна, напевно, тепер з упевненістю сказати, що конкурси краси з розряду екзотичних переносяться в наше звичайне життя. Міжнародний центр «Вінець» веде підготовчу роботу по проведенню всесоюзного конкурсу краси.

Як і в минулому році, в ньому можуть брати участь королеви краси союзних республік, переможці регіональних конкурсів. Фіналісток чекає круїз на теплоході «Максим Горький».

Заявки на участь у конкурсі «Міс СРСР-90» приймаються за адресою: 103055, Москва, Тихвинський провулок, 10/12, к. 9. Фінал другого всесоюзного відеодетя в третій декаді травня цього року, отже, тим, хто прагне завоювати титул королеви, необхідно поспішити.

Переможці минулорічного конкурсу «Міс СРСР-90» стали відкриттям на престижних міжнародних конкурсах в різних країнах. «Супермодель» Еха Урпалу на всесвітньому конкурсі супермоделей в США посіла восьме місце. Ольга Старушко побувала в Італії на конкурсі «Нова модель сьогодні», а Анна Горбунова — в Англії на «Міс Світу» (ТАРС).

Ректорат, партком і профком викладачів та працівників інституту висловлюють співчуття виконуючій обов'язки завідуючого навчальним відділом Гранат Тамарі Павлівні з приводу тяжкої втрати — смерті її батька Павла Юрійовича.

Колектив кафедри іноземних мов висловлює щире співчуття Гранат Т. П. з приводу важкої втрати — смерті її БАТЬКА.

- * Цвітіння.
- * «Наші виступають».
- * «У Карпатах».
- * «Настрій».

Фотографії студентів і працівників педінституту Івана Тимішського Зіни Бартків, Володимира Боб'яка (народна фотостудія «Обрій»).

Малюнок вчителя Ланчинської середньої школи Яреми Оленюка.

ГОРОСКОП: ОСТАННІЙ ТИЖДЕНЬ МІСЯЦЯ

Він характеризується пониженням біопотенціалу і підвищенням втомливості для багатьох «знаків» зодіаку. Це проявиться 23, 25 і 30.

ОВЕН (21. 03 — 21. 04).

Вцілому місяць сприятливий: поліпшення настрою і фінансового становища. Можливі виграші, неочікувані здобутки. Досвід минулого допоможе вам більш розважливіше проявити свої можливості. Ваші успішні дні: 22, 25, 27. А ось дні розчарувань: 26, 29.

ТЕЛЕЦЬ (22. 04 — 21. 05).

Спробуйте бути розважливими, остерігайтеся підступності. Не панікуйте від того, що справи йдуть не так, як ви хочете, — ваш час ще попереду. В кінці місяця становище вирівняється — багато непримностей залишиться в минулому. Успіх можливий 25. Будьте обережні 27.

БЛИЗНЯТА (22. 05 — 21. 06).

У вас надто інтенсивний темп життя. Тому остання декада місяця знаменується лінією гальмування — попереду небезпечний «відрізок шляху». Сприятливі дні: 23, 27. Розчарування можливі 21, 25.

РАК (22. 6 — 22. 7)

Кінець місяця — час вияву своїх можливостей, сприятливий для нових починань. А якщо ви плануєте мати дітей — це дуже вдалий період для зачаття. Дні везіння: 21, 25, 26. Будьте уважні: 23, 29.

ЛЕВ (23. 7 — 22. 8)

Зустрічі й конфлікти з прихованими ворогами і конкурентами. Спробуйте з ними розправитись і тоді ви знову опинитесь в центрі уваги. Дні, які вимагають уваги: 20, 25, 29. Успіх можливий: 23, 27.

ДІВА (23. 8 — 22. 9).

Чекайте безлічі сюрпри-

зів! На ваші найкращі якості звернуть увагу не тільки колеги по праці, але й начальство. Є небезпека заворіти, але і вона обернеться для вас на вигоду. Випадок прихильний до вас: 25, 29. Розчарування можливі 21, 23, 30.

ТЕРЕЗИ (23. 9 — 22. 10).

Весняне сонце квітня запалює людей цього знаку так, що не варто звертати їх до розуму і нагадувати про обов'язки. Вони спрямовані в завтра. Надлишок енергії створює постійні конфлікти. Прагнення не відірватися від реальності і не втратити близьких друзів, змусить прислухатись до себе, звернути увагу на нові джерела творчої енергії. Успіхам порадіте 26, 28. Не робіть дурниць 23, 29, 30.

СКОРПІОН (23. 10 — 21. 11).

Мудрий Скорпіон із саркастичною усмішкою спри-

ймає весняні оновлення в природі і у собі самому. Виникнуть проблеми із здоров'ям, раціональним використанням грошей. Їх сексуальний потенціал високий, але з партнерами можуть виникнути конфлікти. Дні успіхів: 21, 27. Несприятливі дні: 24, 26, 29.

СТРІЛЕЦЬ (22. 11 — 21. 12)

Починається довгий і творчий період, в якому Стрілець закладає міцний фундамент для майбутніх успіхів. Максимально використовуйте свої контакти і зв'язки. Пропозиції руки і серця у цей період мають більше шансів на успіх. Якщо ваше ім'я Олена (Ілона), то оспівчення у коханні принесе впевнення в собі, привабивши та інтенсивність біополя. Дні, які віщують успіх: 20, 27. Будете сумувати 21, 23, 28.

КОЗЕРОГ (22. 12 — 19. 1).

Дуже тяжкий час для Козерога. Йому важко

контролювати ситуації, оточення і навіть себе. У другій половині місяця можлива премія або підвищення по службі. Сприятливі дні — 18. Будьте обережні 23, 29.

ВОДОЛІЙ (20. 1 — 18. 2).

Небезпечний період мінливості. Кінець місяця характерний добрим самопочуттям і настроєм. Можливе підвищення у посаді. Успіх можливий 19, 25, 27. Дні відсутності спокою: 23, 26, 29.

РИБИ (19. 2 — 20. 3).

Надто сильно зміниться ваше життя. Якщо ваша подруга носить кавказьке ім'я — пропонуйте їй взяти з вами шлюб, хоч ця пропозиція можна розтягнути й до липня. Жінкам — «рибам» слід би подумати над своєю зовнішністю, подбати про моду. Дні, які віщують успіх: 21, 25, 28. Будьте уважні 20, 27, 29. («Собесідник»).